

**ФАКУЛЬТЕТ ГЕОІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ТА УПРАВЛІННЯ
ТЕРИТОРІЯМИ
КАФЕДРА ГЕОІНФОРМАТИКИ І ФОТОГРАММЕТРІЇ
242 «ТУРИЗМ»
ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ «МАГІСТР»
АТЕСТАЦІЙНА ВИПУСКНА РОБОТА МАГІСТРА
на тему:**

Рафтинг як один із видів екстремального туризму

**ВИКОНАЛА:
СТУДЕНТКА ГРУПИ ТУР-61
СТРОКАНЬ В.І.
КЕРІВНИК:
ДОЦ., К.Г.Н. Лепетюк В.Б.
Київ-2022**

Актуальність теми. Наша країна повною мірою не реалізувала наявний туристичний потенціал, однак фіксувалися стабільні позитивні зрушення в питаннях розвитку туризму та рекреації. Проявлялося бажання наших громадян до активного проведення дозвілля з використанням різноманітних інноваційних форм та засобів. Кожна країна має що представити туристу-екстремалу, це і гори, річки, моря, океани, або ж просто повітряний простір

Мета дипломного проекту в тому, щоб на основі вивчення та аналізу визначити перспективи розвитку екстремального туризму, зокрема рафтингу, в Україні

Завдання дослідження.

- розкрити сутність, основні поняття екстремального туризму;
- навести класифікацію видів, та особливості формування екстремального туризму;
- схарактеризувати особливості розвитку туристичної інфраструктури та здійснити аналіз екстремального туризму в Україні ;
- дослідити перспективи розвитку екстремального туризму, зокрема рафтингу, в Україні.

Об'єктом дослідження є екстремальний туризм в Україні.

Предметом дослідження виступає сучасний стан та перспективи розвитку екстремального туризму на прикладі рафтинг-туру.

Результати даного дослідження дають теоретичне підґрунтя для розвитку екстремального туризму в Україні шляхом підвищення конкурентоспроможності та популяризації екстремального туризму серед різних верств населення України та Європи на прикладі рафтинг-туру.

«Екстремальний туризм» – це вид пригодницького туризму, який заснований на основі спортивного туризму та характеризується відвідуванням природних і рукотворних об'єктів, що несе певний ступінь ризику для туристів, та потребують певних знань і навичок під час якого відбувається мобілізація фізичних та психологічних резервів людини, в результаті якого вона отримує позитивний адреналін, емоції та незабутні враження. Далі розглянемо види екстремального туризму.

Місце екстремального туризму у загальній класифікації видів туризму належить до цільових видів

За географічним принципом

за соціальним статусом:

За способом пересування

За кількістю учасників

За тривалістю

За засобами розміщення

За характером географічного середовища

За напрямом туристичного потоку

За державним фінансуванням

За інтенсивністю

За організованістю

За цільовими ринками:

- ❖ Пригодницький
- ❖ Спортивний
- ❖ **Екстремальний**
 - Повітряний
 - Наземний
 - Водний
 - Гірський
 - Екзотичний
- ❖ Елітарний

- ❖ Оздоровчо-лікувальний
 - Рекреаційний
 - Реабілітаційний
 - Зелений
- ❖ Культурно-Пізнавальний
- ❖ Діловий
- ❖ Політичний
- ❖ Дослідницький
- ❖ Освітній
- ❖ Соціальний

- ❖ Науковий
- ❖ Релігійний-паломницький
- ❖ Ностальгійний
- ❖ Екологічний
- ❖ Сільський
- ❖ Ресторанний
- ❖ Шоп-тури
- ❖ Подієвий

Основні види екстремального туризму у світі

Водний

Дайвінг
Снорклінг
Водні лижі
Вейкбординг
Каякінг
Рафтинг
Віндсерфінг
Каньйонінг
Кайтсерфінг

Наземний

Даунхілл
Сафарі
Трекінг
Велотрас
Маунтинбайк
Дигерство
(Спелеотуризм)
Пригодницькі
гонки
(Adventure racing)
Сендбордінг

Повітряний

Парашутизм
Повітроплавання
Скайсерфінг
Дельтапланеризм
Бейс-джампінг
Роуп-джампінг
Банджі стрибки
Парапланеризм

Гірський

Альпінізм
Спелеотуризм
Скелелазіння
Гірські лижі
Сноубординг
Фрірайд
Скі-альпінізм

Екзотичний

Космічний
Джайлоо
Чорний
➢ Катастрофи
➢ Нетрі
➢ Військовий
Атомний

Особливості формування екстремального туризму

Активний вид
відпочинку

Емоції

Елемент
сміливості

Пошук нових і
захоплюючих
вражень

Психологічні
фактори

Досвід, професійна
підготовка, навички

Учасники
(молодь - люди
похилого віку)

Спортивний
характер

Потяг до диких
пригод і спорту, що
зневажає смерть

Відчуття ризику, що
забезпечений якоюсь
гарантованою
безпекою.

Природно-рекреаційні
та історико-культурні
ресурси територій

Відмова від нових
електронних та
механічних пристроїв, які
допомагають вижити

Рівень складності
подолання

Відчуття перемоги

Особливості розвитку туристичної інфраструктури в Україні

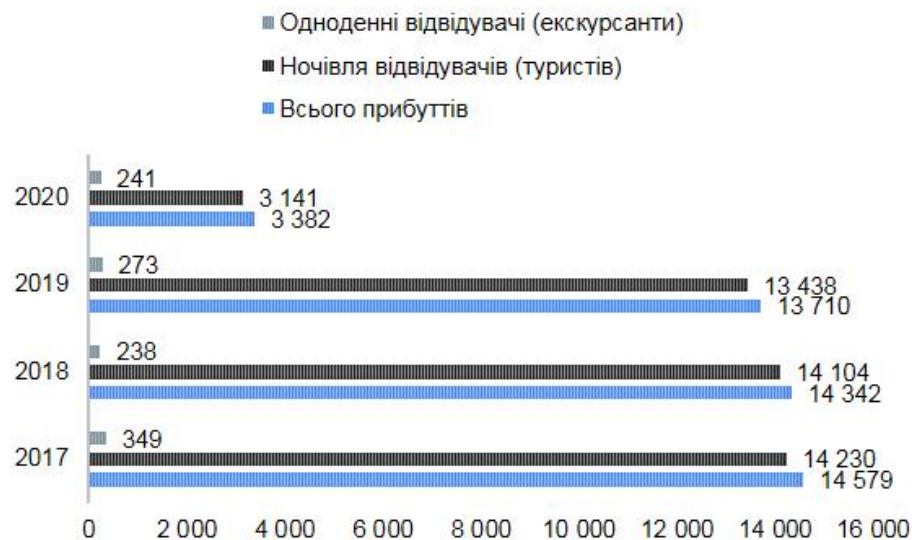
Чинники, що впливають на розвиток

- ступінь локалізації туристично-рекреаційних закладів
- інтенсивність між ними та сферою обслуговування загалом
- наявність туристичних маршрутів; обсяг рекреаційно-туристичних послуг

*Складові туристичної інфраструктури
(узагальнено автором на основі [25])*

В'їзний туризм України: Прибуття

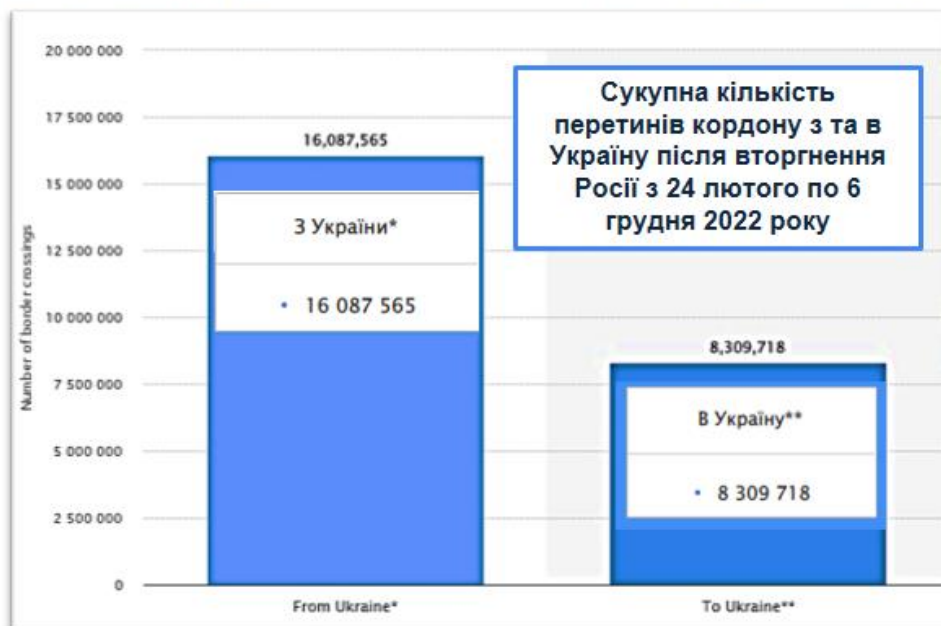

Показники кількості в'їздів за період з 2017-2020 за даними, розробленими ЮНВТО та схваленими Організацією Об'єднаних Націй. [34].

РОЗМІЩЕННЯ ВІДВІДУВАЧІВ У ГОТЕЛЯХ ТА ПОДІБНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Показники кількості місць у готелях та аналогічних засобах розміщування за період з 2017-2020 за даними, розробленими ЮНВТО та схваленими Організацією Об'єднаних Націй[34].

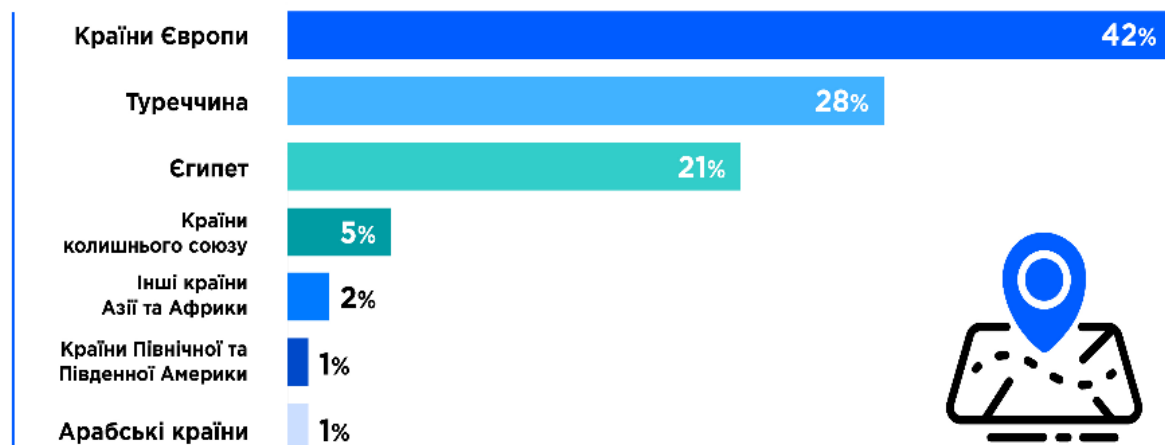
Суми податків, що надійшли до державного бюджету від галузі туризму за перші 4 місяці 2022 року (інфографіка ДАРТ)

Виїзд українців за кордон

за даними кількісних опитувань українських туристів

НАПРЯМКИ ОСТАННЬОЇ ПОДРОЖІ ЗА КОРДОН

КРАЇНИ, ДО ЯКИХ ВИЇДЖАЮТЬ УКРАЇНЦІ

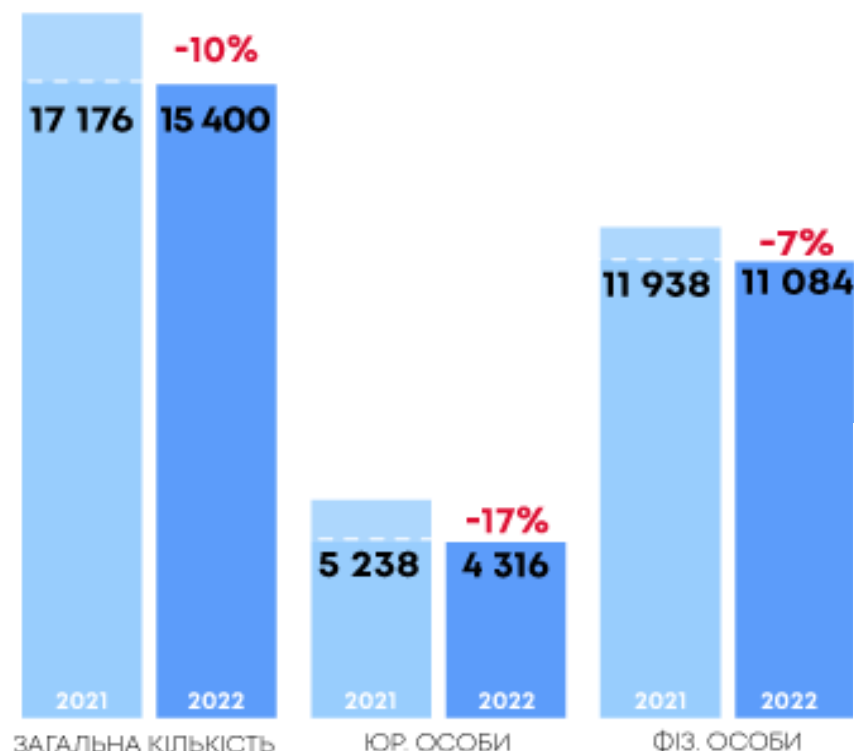
за даними Державної прикордонної служби України

1	ПОЛЬЩА	4 489 042	↑ 13.3%
2	ТУРЕЧЧИНА	2 055 001	↑ 113%
3	УГОРЩИНА	1 724 080	↑ 5.4%
4	ЄГИПЕТ	1 462 439	↑ 100%
5	РОСІЯ	918 700	↓ 11.7%
6	РУМУНІЯ	825 146	↑ 31.7%
7	МОЛДОВА	380 456	↑ 15.7%
8	СЛОВАЧЧИНА	343 178	↑ 2%
9	НІМЕЧЧИНА	267 675	↑ 20.5%
10	БІЛОРУСЬ	213 481	↓ 57%
11	ГРЕЦІЯ	199 829	↑ 651%
12	ОАЕ	199 495	↑ 100%
13	ІТАЛІЯ	194 825	↑ 226%
14	ГРУЗІЯ	159 917	↑ 376%
15	ЧОРНОГОРІЯ	124 829	↑ 444%

ПОДАТКИ ЗА 01.01-01.05.2022

КІЛЬКІСТЬ ПЛАТНИКІВ

Діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщення, тис. грн	-24%*	369 984,68
Діяльність туристичних агентств, тис. грн	+85%	118 996,74
Діяльність туристичних операторів, тис. грн	+5%	71 904,57
Діяльність засобів розміщення на період відпустки та іншого тимчасового проживання, тис. грн	-58%	57 342,89
Діяльність інших засобів тимчасового розміщення, тис. грн	+5%	27 135,46

ПОДАТКИ

2021	788 327 тис.	
2022	645 846 тис.	-18%

Загальна сума прямих збитків інфраструктури зросла до \$114.5 млрд

Загальна оцінка прямих, непрямих витрат та потреб економіки України у розрізі галузей у відновленні, у грошовому вимірі
СТАНОМ НА 05.09.2022

Оцінка втрат, млрд USD			
Тип майна	Прямі витрати	Загальні непрямі втрати галузі	Загальна потреба у відновленні галузі
 Культура, туризм, спорт	2,0	4,3	3,2

оцінка є результатом спільної роботи KSE Institute, урядових органів за лідерства Мінреінтеграції, Мінрегіону та Мінінфраструктури у співпраці з іншими міністерствами та партнерськими організаціями в рамках діяльності Національної ради з відновлення України від наслідків війни.

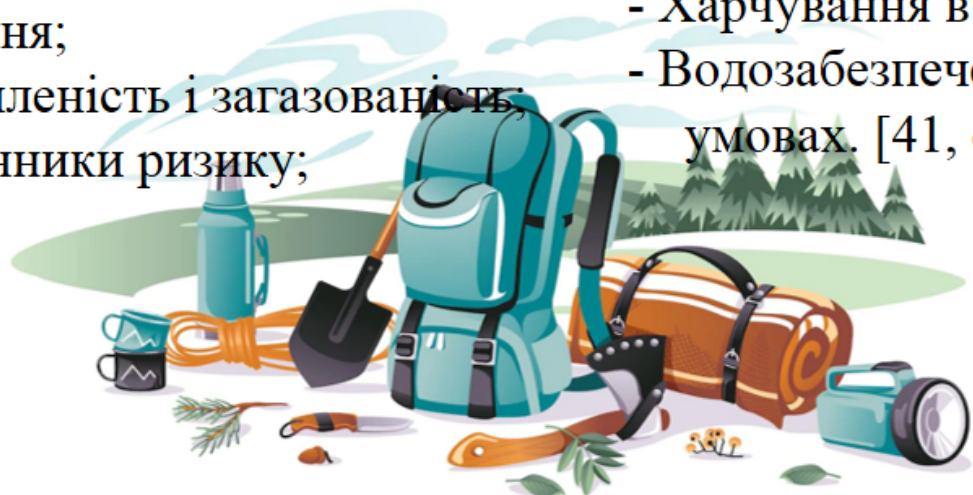
Дослідження безпечності та чинників зменшення ризику в екстремальному туризмі

Чинники ризику у туризмі:

- небезпека травмування;
- вплив довкілля;
- пожежонебезпека;
- біологічні впливи;
- психофізіологічні навантаження;
- небезпека при випромінюванні;
- хімічні впливи;
- етап перевезення;
- підвищена запиленість і загазованість;
- специфічні чинники ризику;
- інші чинники.

Чинники зменшення ризиків в екстремальному туризмі:

- Орієнтування в просторі;
- Визначення сторін горизонту за рельєфом, ґрунтом, вітром і снігом;
- Орієнтування в часі;
- Географічні зони з низькими екстремальними температурами;
- Харчування в екстремальних умовах;
- Водозабезпечення в екстремальних умовах. [41, с. 218].

Аналіз аєстнацій екстремального туризму в Україні

Для повітряних видів туризму

- Київ
- Кам'янець-Подільський
- Львів
- Карпати
- Асканія Нова
- та ін.

Для водного туризму

- Південний Буг,
- Черемош,
- Прут,
- Чорне та Азовське моря.

Для гірського туризму

- Карпати,
- Житомирська
- Хмельницька
- Вінницька.

Для екзотичного туризму

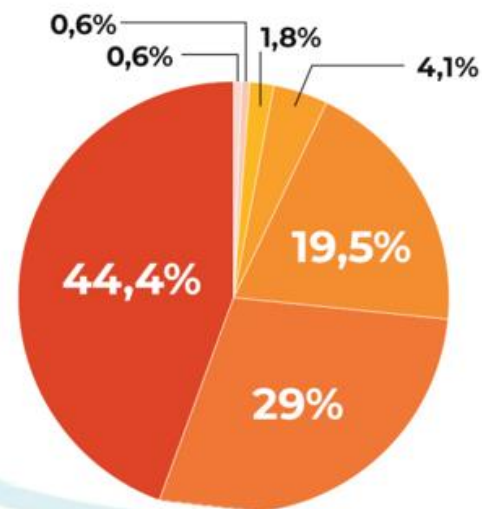
Чорнобильська зона

Для наземного туризму

- Тернопільська
- Івано-Франківська,
- Закарпатська
- Львівська

Напрямки внутрішнього туризму

Станом на початок листопада 2022

Рафтинг як один з видів екстремального туризму

Р'АФТИНГ (англ. rafting) — вид екстремального спорту, швидкісний сплав гірською річкою через пороги на надувному човні (рафті), плоті або на тубі.

Класичний рафтинг - це сплав по порожистих річках на великих надувних без каркасних суднах - рафтах, які мають велику плавучість, надійні, стійкі на воді і зручні для розміщення групи туристів (4-12 осіб).

Спортивний рафтинг — це ціла система змагань, різних категорій складності, до якої включено цілу низку вимог та нормативів для забезпечення безпеки.

Похідний рафтинг - поєднує в собі ознаки туристичного та спортивного відпочинку. Для цього використовуються різні види рафтів, а сам сплав триває не один день, перериваючись лише на нічний відпочинок на березі

Прогулянковий рафтинг — вже не так вимогливий до постійної і злагодженої роботи, але все одно в деякі моменти, вимагає від учасника попрацювати веслом кілька секунд.

Серед рафтів розрізняють такі види, як:

- рафти з орними веслами, які можуть використовуватися для сплаву на річках будь-якої категорії складності;
- рафти без каркаса і кочетів, які призначені для порожистих і бурхливих річок і припускають канойний спосіб веслування;
- рафти з жорсткою рамою і кочетами для весел, призначені для багатоденних турів;
- катамарани, плоті, були поширені в туристичних
- групах країн СНД.

Рафтинг-тур «Київська Амазонія».

Група учасників: 8- 12 осіб (1 інструктор).
Вік учасників: від 8 (в супроводі дорослих) до 64 років.
Сезон проведення походу: з травня по жовтень.
Протяжність маршруту: 25 км
Характеристика нитки маршруту по річці Дніпро:
- течія спокійна, швидкість до 2 км/год;
- ухил річки - 0,23 м/км;
- русло дещо звивисте, шириною 15 - 50 м;
- глибина річки 2 - 5 метри.

Програма туру: 1-й день:

8.30 – збір групи на парковці «McDonald's» (Залізничний вокзал);
9.10 – прибуття до центрального пляжу с. Козін. Додаток В рис.3.3 Інструктаж з техніки веслування, управління байдарки і правилами поведінки на воді та об'єднання в екіпажі, вихід групи на маршрут;
11.00 – зупинка на базі відпочинку «Зелений Гай», анімаційна програма (туристичні конкурси з в'язання вузлів, збір намету тощо);
12.30 – обід;
13.00 – вихід на маршрут;
15.00 – зупинка біля треку мотокросу, відвідування трека та фото/відео зйомка змагань чи тренування мотоспортсменів;
17.00 – прибуття до міста фінішу, яке знаходиться за адресом. Київ, Корчувате, Додаток В рис.3.4 зупинка правий берег річки перед мостом;

Програма туру: 2-й день:

Протяжність маршруту: 12,5 км.
Рівень навантаження: легкий.
Варіанти плавзасобів: Каяки. Сплав по Дніпру: стартує при наявності мінімум 8 людей в групі.
9.00 Збір та інструктаж (1300 метрів від ст. метро Мінська)
9.30 Старт о в районі Оболонського пляжу – затока Оболонь
10:00- р. Дніпро – невеликий обнесення по Дніпру до Річки Борорвня
11:00 - річка Бобровня зупинка для відпочинку «Старий дубовий гай»
12:00 – зупинка та прогулянка Sky Family Parko (обід)
13:00 продовження маршруту — річка Десенка
14.00 фініш в районі – Венеціанський міст біля Гідропарку
Додаток В рис.3.5

3.2. Розробка авторського рафтинг туру, як приклад турпродукту екстремального туризму

Рисунок 3.3.
маршрут 1-го дня

Рисунок 3.5.
маршрут 2-го дня

Чинники подальшого розвитку екстремального туризму в Україні

Таблиця 3.1 Основні завдання розвитку сфери екстремального туризму в Україні у 2022 р

Завдання	Заходи
Розвиток інфраструктури екстремального туризму (в місцевості де відсутня значна загроза до закінчення воєнного стану)	встановлення туристично-інформаційних вказівників, знаків, стендів; облаштування місць відпочинку туристів, оглядових майданчиків; спорудження та облаштування зупинок туристичного автотранспорту, зон для кемпінгів, санітарних місць вздовж автомобільних доріг; розвиток курортно-рекреаційних територій; розвиток мережі туристично-інформаційних центрів; знакування та маркування туристичних маршрутів (шляхів).
Збереження та управління природною та культурною спадщиною	- проведення консерваційних та реєстраційних робіт на об'єктах історико культурної спадщини; - проведення навчальних заходів для суб'єктів туристичної діяльності; - реалізація транскордонних проєктів у сфері туризму.
Створення нових та підтримка існуючих туристичних продуктів та атракцій (в місцевості де відсутня значна загроза до закінчення воєнного стану)	- розвиток мережі туристичних маршрутів (шляхів), у т.ч. доступних для людей з інклюзією - створення туристичних та екскурсійних продуктів і турів; - створення сучасних інтерактивних атракцій; - створення сприятливого середовища для діяльності суб'єктів туристичної діяльності; - створення мережі туристичних кластерів.
Маркетинг туристичного потенціалу екстремального туризму в Україні (в місцевості де відсутня значна загроза до закінчення воєнного стану та після повоєнного)	- проведення в області фестивалів та інших промоційних заходів; - видання промоційної і сувенірної продукції; - просування туристичних локацій і продуктів у мережі Інтернет та соціальних медіа; - організація та проведення ознайомлювальних турів для представників туристичних фірм, засобів масової інформації з України і з-за кордону; - участь у всеукраїнських і міжнародних виставках, форумах, конференціях, тренінгах тощо; - реалізація спільних маркетингових ініціатив та проєктів з інститутами громадянського суспільства, профільними бізнес асоціаціями, ВНЗ; - проведення добровільної категоризації садиб сільського туризму; - проведення маркетингових, аналітичних, соціологічних досліджень та опитувань в галузі туризму.

ПЛАН ЗАХОДІВ

щодо підтримки сфери культури, охорони культурної спадщини, розвитку креативних індустрій та туризму

Розбудова сучасної туристичної інфраструктури

2021
вересень

Розробити Державну цільову програму з розвитку внутрішнього та в'їзного туризму "Мандруй Україною"

2021-
2023

Провести дослідження щодо змін та перспектив розвитку ринку туристичних послуг, вивчення існуючих цільових аудиторій

2021-
2023

Провести опитування внутрішніх та в'їзних туристів щодо їх подорожей для аналізу динаміки змін у наступні періоди

2021-
2023

Запровадити Єдиний туристичний реєстр — національну систему збору та аналізу туристичних даних

2021-
2023

Створити умови для розвитку конференц-індустрії, зокрема створити Державне конференц-бюро та активізувати співпрацю з регіональними конференц-бюро

2021-
2022

Створити і впровадити офіційний багатомовний туристичний портал

2022
січень

Розвивати туристично-інформаційні центри

2021-
2023

Розвивати і популяризувати в'їзний та внутрішній туризм в рамках проєкту "Мандруй Україною"

2021-
2023

Реалізувати проєкт "Туристичні магніти України"

Рисунок 3.1 В'їзд іноземців до України за період з 1 півріччя 2020 по 1 півріччя 2022 за даними ДАРТ

Рисунок 3.2 Виїзди українців за період з 1 півріччя 2020 по 1 півріччя 2022 за даними ДАРТ [69].

І ПІВРІЧЧЯ 2020 РОКУ

6 227 252

↓ 7,5%

І ПІВРІЧЧЯ 2021 РОКУ

5 763 188

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

